

Els consells comarcals, un fracàs del govern de CiU

Més de deu anys després de l'aprovació de les lleis d'organització territorial i de la posada en marxa dels consells comarcals, ha quedat clar que el model territorial basat en les comarques —tal com va ser dissenyat per CiU— ha representat un absolut fracàs, tant pels defectes del disseny, com per la política impulsada des del Govern de Catalunya i de CiU en altres institucions locals que han impedit un possible arrelament i justificació dels consells.

A la vegada, escàndols com el del Consell Comarcal del Priorat, i d'altres no tan coneguts, desprestigien encara més aquestes institucions, com ho fa també el trist espectacle de l'ofrena a Montserrat, folklòric i buit de contingut. I, finalment, tot i la retòrica comarcalista de CiU, es mantenen i reforcen les diputacions provincials, mentre els consells comarcals viuen en la indigència competencial, la inanició econòmica i la institucionalització de cartró pedra. →

L'Edifici de Promocions Culturals del Consell Comarcal del Maresme, a Mataró.

opinió

Magí Rovira

alcalde de Sant Llorenç Savall

El projecte de Llei d'intervenció integral de l'administració ambiental

Aquests dies s'ha aprovat al Parlament el projecte de Llei d'intervenció integral de l'administració ambiental. La discussió ha ultrapassat de llarg l'àmbit parlamentari, i ha motivat que les dues entitats municipalistes s'hi posicionessin. Així, s'han oposat al projecte tant la Federació de Municipis de Catalunya com l'Associació Catalana de Municipis. Fins i tot, gairebé un centenar d'ajuntaments han fet acords de ple en què s'hi oposen.

La filosofia del projecte de llei és molt trencadora, ja que planteja un canvi radical del sistema de llicència municipal d'activitats, fins ara regulat pel Reglament d'Activitats Classificades (RAC), que, si bé ha patit modificacions, encara és un reglament estatal dels anys seixanta. Per a les activitats de baix impacte ambiental (estimades en el 80% dels casos), el projecte planteja substituir la llicència municipal prèvia per una simple comunicació a

l'Administració, és a dir, traspasa la responsabilitat que fins ara tenia l'Ajuntament als enginyers redactors del projecte i a unes entitats de control i inspecció concessionàries de la Generalitat. Per a les altres activitats, manté un sistema similar a l'actual, excepte per a aquelles amb un alt impacte ambiental (aproximadament un 2% del total), la llicència de les quals l'atorgarà la mateixa Generalitat.

Des del punt de vista municipal, el projecte presenta uns quants punts febles:

— El sistema de vigilància i inspecció de les entitats col·laboradores de l'Administració, que en altres sectors ja s'han mostrat com autèntiques màquines de fer diners, que més que la inspecció i el control, com qualsevol negoci privat, tenen la prioritat de buscar el màxim benefici amb el mínim cost. I, a més, aquestes entitats naixerien a costa d'equips municipals en funcionament, perfecta-

ment equipats i preparats, que perdrien bona part de la seva feina.

— La pèrdua d'una important eina de control per part dels ajuntaments per regular establiments com bars, pubs i similars, que provoquen veritables problemes veïnals, als quals l'ajuntament ha de poder respondre. Aquest punt es podria solucionar atorgant més competències a Governació, però el principal problema és la Llei de bases de règim local, que limita les multes que s'han d'aplicar en aquests casos a quantitats ridícules (des de 500 pessetes per a un petit municipi fins a 25.000 pessetes per a Barcelona, totes xifres màximes).

— La dificultat dels ajuntaments per mantenir uns ingressos per taxes de llicència d'obertura (que en alguns municipis arriben a ser molt elevades) amb el règim de comunicació.

És cert que part dels alcaldes han utilitzat ocasionalment el RAC

de forma impròpia per negociar les condicions d'instal·lació de noves activitats al seu terme municipal, o fins i tot per negar-les, i que el gran pas endavant de la Llei podria ser l'objectivació de les condicions necessàries per a l'establiment d'una activitat des del punt de vista mediambiental; però el que proposa de fet el projecte és substituir l'alcalde (i per extensió, l'ajuntament) que representa els veïns i que estan sotmesos al règim del poder del diner. Si bé l'ajuntament no perd les funcions d'inspecció posterior, i fins i tot disposa d'un termini de vint dies des de la comunicació per a la revisió del projecte presentat, molts ajuntaments consideren insuficients aquestes capacitats per poder controlar les indústries del seu terme, sobretot si, paral·lelament, se'ls suprimeix la taxa que permet mantenir els equips tècnics.

El desenvolupament i l'eficiència en la prestació dels serveis públics locals s'han vist frenats per la configuració centralitzadora de l'Administració de la Generalitat, que ha estat bastida prescindint del criteri que aconsellava la utilització de l'administració local com a administració pròpia de la Generalitat. Les delegacions territorials, desproveïdes de qualsevol capacitat de decisió, i les diputacions, caracteritzades per l'afinitat política amb l'actual govern, són altres components d'una política d'organització territorial fragmentada, sense coordinació estable i centralitzada.

Quant a l'objectiu de millorar els serveis a la ciutadania, els consells comarcals han representat en conjunt nous obstacles per als ajuntaments, en lloc de facilitats i de simplificació de tràmits. Pensem només en la funció dels consells comarcals en la gestió del PUOSC, on el seu paper no és més

que el d'un control innecessari i un retard en el cobrament de les subvencions. Finalment, en la seva configuració, els consells comarcals arrossegueu un pecat original de manca de democràcia, per la utilització d'un sistema electoral distorsionador de la voluntat política de l'electorat.

Per tot això, el Consell Nacional d'ERC, reunit el passat 14 de febrer a Terrassa, va aprovar una resolució sobre el tema, en la qual defensa l'inici d'un procés de profundes transformacions en l'organització territorial comarcal, que prevegui la necessària heterogeneïtat d'una realitat que no és homogènia.

La resolució es fonamenta en els punts següents:

1. Modificar el règim electoral que, en un primer pas, ha de suposar un canvi en l'atribució dels llocs de consellers, de tal manera que 2/3 s'adjudiquin pel nombre de vots i 1/3 pel nombre de regi-

dors, invertint així la relació actual i fent-la més democràtica, a la vegada que garanteix la presència directa dels petits municipis.

2. Reactivació del projecte de província única per superar la divisió provincial i eliminar les diputacions, que suposi el traspàs dels seus recursos als consells comarcals i als ajuntaments.

3. Assegurar la participació dels consells comarcals en la comissió d'estudi dels deu anys d'aplicació de les LOT, creada per la resolució 409/V del debat de política general del Parlament.

4. Replantejar-se el conjunt de l'organització territorial de Catalunya —inclosa l'Administració de la Generalitat— tenint present la realitat dels fenòmens metropolitans, des del principi de la subsidiarietat.

5. Sol·licitar al Govern de la Generalitat de Catalunya que elabori un programa de delegació de competències i recursos als con-

sells comarcals que inclogui un calendari d'aplicació.

6. Encarregar al grup parlamentari d'ERC al Parlament de Catalunya que, d'acord amb la Vicesecretaria General de Política Municipal, emprengui les iniciatives parlamentàries adients per formular aquestes proposicions al Parlament. Igualment, la Vicesecretaria General de Política Municipal ha d'impulsar la presentació de mocions als consells comarcals en el sentit d'aquesta resolució.

Cal destacar, atenent a aquest darrer punt, que el grup parlamentari d'ERC al Parlament de Catalunya ha presentat a través del diputat i regidor a l'Ajuntament de Reus, Ernest Benach, una moció en aquesta línia a la Mesa del Parlament de Catalunya.

opinió

Jaume Oliveras

secretari de política municipal

Propostes per al Pacte Local (I): La reforma de la llei electoral

Algunes de les propostes que s'han fet al voltant de la reforma de la Llei electoral municipal es basen en la falsa argumentació d'enfortir l'estabilitat i la governabilitat dels ajuntaments. Sota aquest pretext s'amaguen intents de desvirtuar els criteris de representació política i forçar un sistema basat en el més pur bipartidisme. Amb l'argumentació que fa el PSC de reforçar el paper de l'alcalde, es defensa l'elecció d'aquest càrrec d'una forma directa, sense buscar cap altra cosa que la configuració d'uns ajuntaments més presidencialistes i treure competències al Ple de l'ajuntament, fet que hem de considerar negatiu. Una altra cosa és que la figura de l'alcalde es reforci a partir de considerar-lo el màxim representant de l'Estat i la Generalitat en el seu terme municipal.

L'Associació Catalana de Mu-

nicipis, que bàsicament agrupa els ajuntaments de CiU, és qui més ha concretat les seves propostes. Una és allargar els mandats municipals fins a sis anys. En principi, aquesta mesura no és cap garantia de més estabilitat; caldria adoptar altres mesures correctores, com la limitació de fins a dos mandats seguits (12 anys) per als alcaldes.

El que sí que és inacceptable de les propostes de l'ACM és l'eliminació de la moció de censura, i més si s'allarguen els mandats municipals. La regulació actual és prou racional, ja que un regidor només en pot signar una al llarg d'una legislatura i, a més, cal una majoria absoluta alternativa per presentar-la.

Pel que fa a la reforma electoral, la proposta també és força negativa. Defensa que, per als municipis de menys de 100.000

habitants, la llista més votada disposi automàticament de la majoria absoluta i les opcions que no arribin al 10% quedin descartades. I en les poblacions de més de 100.000 habitants, si en una primera volta ningú treu la majoria absoluta, en caldria una segona on quedarien fora les opcions que no haguessin arribat al 10%, amb la possibilitat de modificar la composició de les llistes.

El criteri que cal defensar des d'ERC ha d'anar en la línia de no desvirtuar la voluntat popular expressada en les eleccions i donar més obertura al procés electoral: en les poblacions de menys de 5.000 habitants, un sistema de llistes obertes (votant només les 2/3 parts dels candidats/ates que s'han d'escollir); en la resta de poblacions, de moment, seria millor mantenir l'actual sistema proporcional, però

rebaixant el límit per ser presents a l'ajuntament del 5% al 3%. En les grans poblacions, aquelles que superen els 100.000 habitants, caldria buscar fórmules de descentralització, que es podrien regular amb el règim de Carta municipal.

Un altre tema pendent és la revisió de la forma d'elecció als consells comarcals. Al marge del debat sobre la seva utilitat, cal una modificació substancial de la funció actual i de la forma d'elecció dels seus membres com a òrgan supralocal. Actualment, la seva representativitat política és molt poc proporcional: caldria invertir els termes actuals, passant a comptabilitzar el nombre de regidors només 1/3 en el còmput dels resultats i 2/3 el nombre de vots. Així seria més proporcional i alhora també es garantiria la representació dels municipis petits.

Les subvencions del PUOSC a les alcaldies d'ERC

Som a la meitat de l'execució del PUOSC per al quadrienni 96-99. És un bon moment per fer una anàlisi d'aquest Pla i del seu estat d'execució pel que fa a les poblacions on ERC té l'alcaldia. Les conclusions que se'n desprenen, un cop estudiades les dades i haver parlat amb els alcaldes, són les següents:

1. Es reclama agilitat en el pagament de les subvencions, tot i que la majoria d'obres realitzades fins ara han estat cobrades en la seva pràctica totalitat i, que en aquells casos en què encara no s'han cobrat, és perquè les certificacions es van fer en el darrer trimestre de 1997. La crítica al pagament de les subvencions sembla referir-se més a altres tipus d'ajuts que no pas al PUOSC. Malgrat tot, hi ha algun ajuntament que, en previsió de possibles endarreriments i per poder fer front als pa-

gaments d'obres, ha signat un crèdit amb el Banc de Crèdit Local.

2. Es reclama transparència en les adjudicacions, ja que en alguns casos l'atorgació de subvencions es fa de manera arbitrària. En el cas de l'adjudicació de romanents, aquesta arbitrietat es fa encara més palesa, sense uns paràmetres clars.

3. Es reclama un increment del percentatge de finançament de les obres subvencionades, que en alguns casos és molt per sota de la mitjana de finançament de poblacions amb el mateix nombre d'habitants. Cal reconèixer, però, que en alguns casos no és així i s'està per sobre d'aquesta mitjana, com per exemple algunes poblacions molt petites, que necessiten més ajut per cobrir les infraestructures dels serveis mínims obligatoris establerts per llei.

En el quadre podem observar

les poblacions on ERC té l'alcaldia i la subvenció que han rebut. La columna del cofinançament fa referència al percentatge que suposa la subvenció respecte del presupost de l'obra. En les poblacions que han rebut subvenció per a dues obres, s'ha fet la suma total i el cofinançament és la mitjana de les dues. En la columna de PTA/hab per tram de població, hem dividit els municipis en inferiors a mil habitants, entre mil i cinc mil habitants, entre cinc i vint mil habitants i els superiors a vint mil.

Si analitzem aquestes dades, trobem que els ajuntaments fins a dos-cents cinquanta habitants, — que en són vuit dels trenta totals — han estat ben tractats, ja que la relació PTA/habitant és més alta que la mitjana del país i el cofinançament de les obres supera sempre el 50% fins arribar, en algun cas, al màxim del 80% que

estableix la llei.

Aquest tractament ja no és tan bo en les poblacions entre dos-cents cinquanta i mil habitants, on les pessetes rebudes per habitant són molt inferiors a la mitjana i el cofinançament en molts casos no arriba al 50%. Són preocupants els casos de municipis com Gualta i Vilajuïga, on no s'arriba al 35% malgrat tractar-se d'obres de serveis de prestació mínima obligatòria.

De les dotze poblacions entre mil i cinc mil habitants, tant sols quatre en superen la mitjana de PTA/habitant i el cofinançament d'aquestes obres se situa entre el 40% i el 75%. Hi ha casos com Arbúcies, Ribes de Freser o Puig-reig, on les PTA/habitant no arriben a la meitat de la mitjana, i d'altres com Calldetenes i Sant Llorenç Savall, on la diferència no és tan escandalosa, que segueixen quedant per sota de la mitjana sense que el cofinançament arribi al 25% de l'obra.

Dels municipis que superen els cinc mil habitants (només cinc), tant sols Sant Carles de la Ràpita queda per sota de la mitjana de PTA/habitant, però cap dels altres supera el 40% de cofinançament.

De tot això, se'n desprèn que si bé els municipis petits són ben tractats (cal considerar, però, que són els que més necessitats tenen), la resta es manté per sota de la mitjana, amb algunes excepcions, i, per tant, en surten perjudicats, ja sigui en allò que reben en pessetes per habitant o bé en el percentatge de cofinançament de l'obra.

Justament per tractar el problema de les subvencions del PUOSC que afecten les alcaldies d'ERC, el passat 21 de gener el diputat Joan Puigercós, el secretari nacional de Política Municipal, Jaume Oliveras, i l'alcalde de Ribes de Freser, Pere Vigo, es van reunir amb el conseller de Governació Xavier Pomés.

Municipi	Habitants	Atribució PUOSC	% Cofinançament	PTA per habitant	PTA/habitant per tram de població
Arbúcies	4.875	17.662.387	39,9	3.623	9.097
Artesa de Segre	3.136	22.000.000	36,3	7.015	9.097
Les Borges Blanques	5.231	28.495.510	39,9	5.447	3.175
Calldetenes	1.571	12.500.000	10,1	7.956	9.097
Castelló d'Empúries	5.300	25.632.925	33,0	4.836	3.175
Celrà	2.633	30.500.000	38,6	11.583	9.097
Cistella	210	12.984.871	50,0	61.832	41.456
Das	138	10.919.190	50,0	79.124	41.456
Garrigoles	151	9.254.764	59,9	61.289	41.456
Gombrèn	251	14.819.319	80,0	59.041	41.456
Granyena de les Garrigues	194	11.973.141	59,9	61.717	41.456
Gualta	268	8.713.472	34,9	32.512	41.456
La Masó	257	13.483.531	69,9	52.465	41.456
Montbrí del Camp	1.414	13.486.256	40,6	9.537	9.097
Olvan	961	14.776.024	74,9	15.375	41.456
El Pinell de Brai	1.142	17.757.455	59,9	15.549	9.097
Puig-reig	4.732	20.144.811	39,9	4.257	9.097
Puigcerdà	6.586	33.000.074	33,0	5.010	3.175
Ribes de Freser	2.248	9.766.050	71,2	4.344	9.097
La Secuita	1.073	17.015.597	75,0	15.857	9.097
Sant Carles de la Ràpita	10.815	29.580.638	40,1	2.730	3.175
Sant Llorenç Savall	2.037	12.616.832	23,7	6.193	9.097
Sant Miquel de Campmajor	217	13.373.890	70,0	61.630	41.456
Sant Pere de Riudebitlles	2.147	14.850.000	55,0	6.916	9.097
Santa Maria d'Oló	999	14.784.084	53,3	14.798	41.456
La Vajol	105	17.369.186	79,9	165.420	41.456
Vallfogona de Balaguer	1.424	20.142.378	54,9	14.144	9.097
Vallgorguina	974	15.430.859	49,9	15.842	41.456
Valls	20.263	39.157.495	26,9	1.932	1.307
Vilajuïga	704	15.142.303	33,8	21.508	41.456

març

dl	dt	dc	dj	dv	ds	dg
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

abril

	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29
30					

21 març **Trobada de regidors/res de l'Eix Transversal** *Santa Maria d'Oló*

Amb aquesta iniciativa del Grup Municipal de Manresa es pretén fer un posicionament d'ERC sobre aquesta important via de comunicació i reflexionar al voltant de l'ordenació territorial del Principat i de la seva xarxa viària. Aquesta jornada s'estructurarà de la manera següent:

11 h Conferències

Impacte econòmic i demogràfic de l'Eix, Ramon Arribas

Necessitats i possibilitats de polítiques de reequilibri territorial després de l'Eix, Robert Casadevall

13 h Roda de premsa i presentació del Manifest dels regidors/res de les poblacions de l'Eix Transversal

14 h Dinar

4 abril **Jornada sobre polítiques d'habitatge** *Terrassa*

La jornada s'estructura en dos apartats. Un primer, més teòric, en el qual es tractaran l'actual repartiment competencial i el projecte de Pla d'habitatge 1998-2001, la política del sòl i urbanisme i la fiscalitat de l'habitatge. El segon, més pràctic, recollirà un seguit d'experiències de rehabilitació i una taula rodona amb participació de representants d'àmbits diversos (habitatge social, cooperatives d'habitatge, promoció municipal i promoció privada).

La Generalitat fixa un mínim d'habitants per a la creació de nous municipis

La Comissió de Delimitació Territorial de la Direcció General d'Administració Local de la Generalitat de Catalunya, de la qual forma part el regidor d'ERC a l'Ajuntament de Salt, Josep Paulí, ha aprovat recentment una modificació de la Llei municipal i de règim local de Catalunya. Aquesta modificació té com a objectiu contribuir a resoldre el fet que l'excessiva fragmentació dels municipis de Catalunya pugui provocar una situació de crisi a certes poblacions. Una crisi manifestada molt especialment en una manca de recursos i en la dificultat de prestar els serveis corresponents als ciutadans amb l'eficàcia necessària.

La modificació de la Llei explica que la creació de nous municipis ha de tenir com a requisit l'existència d'un nombre mínim d'habitants. El nou article inclòs en la Llei té el redactat següent: «Que el nou municipi resultant compti, com a mínim, amb una població de 2.000 habitants, i que el municipi o els municipis dels quals se segregui no baixin d'aquest límit poblacional».

Així mateix, la Comissió de Delimitació Territorial va aprovar la tramitació de l'expedient de segregació d'una part del terme municipal de Cervelló, al Baix Llobregat, per constituir un nou municipi amb la denominació de la Palma de Cervelló.

Relleu a l'alcaldia de Sant Carles de la Ràpita

El 20 de febrer l'alcalde d'ERC a Sant Carles de la Ràpita, Josep Lluís Salvadó, va deixar el seu lloc a Miquel Alonso, d'IC.

El pacte signat a l'inici de legislatura entre ERC, IC, PSC i Ràpitencs Independents, ja fixà torns rotatius a l'alcaldia.

Documentació disponible a la Secretaria de Política Municipal

Moció sobre l'agreujament de la violència a Algèria

Moció sobre la Llei d'arrendaments rústics

Document d'ERC «Propostes sobre el Pacte Local»

Document d'ERC «Pacte per a la regeneració democràtica»

Document d'ERC «Pla integral d'ocupació»

Document d'ERC-IC-EV-PSC «Declaració sobre l'ocupació a Catalunya»

ERC impulsa una campanya de mocions de suport als masovers

Molts masovers pateixen, des que el passat 31 de desembre va finalitzar la vigència de la Llei d'arrendaments rústics, una situació que amenaça de provocar el desnonament de centenars de pagesos durant els propers mesos. Atès l'importantíssim paper que els masovers desenvolupen, i han de desenvolupar, en la preservació del paisatge del país, ERC impulsa als ajuntaments mocions en

el sentit d'instar el Govern de la Generalitat a prorrogar els contractes d'arrendament dels masovers fins que no s'elabori una nova normativa sobre la contractació rústica que pugui garantir la continuïtat de les explotacions en condicions favorables per als masovers.

El grup municipal d'ERC a Olot ha estat el primer en proposar al Ple del seu ajuntament aquesta moció.

ESQUERRA MUNICIPAL ÉS EDITADA PER LA SECRETARIA DE POLÍTICA MUNICIPAL

DIPÒSIT LEGAL B-3691-1998
IMPRESA EN PAPER RECICLAT

COORDINACIÓ ROSALIA RAMON
REDACCIÓ EDUARD LÓPEZ
JAUME OLIVERAS
MARC SANGLAS
JOSEP VALL
REVISIÓ LINGÜÍSTICA ANNA SIMÓ

SEU NACIONAL D'ERC
VILLARROEL, 45
08011 BARCELONA
TELÉFON 453 60 05
FAX 323 71 22